

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 8122, 8123, 8124, 8125, 8126

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1. Telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo

Nastop predsednika Petra Živkovića

Seja izvršnega odbora Jugoslovenske nacionalne stranke, ki je bila v petek in soboto v Beogradu, je zbudila v vsej politični javnosti največje zanimanje. Somišljeniki stranke so od nje pričakovali, da še enkrat potrdi krasne rezultate strankinega kongresa in da s svojimi sklepi predoči polno enotnost novega strankinega vodstva, pokaže odločnost za energično delovanje stranke in jasnost v pogledih na najvažnejša vprašanja današnjih dni. Bila je to prva seja pod vodstvom novega predsednika, ki je s tem aktivno nastopil svojo predsedniško funkcijo in dolžnost. Zaradi tega se je splošno pričakovalo, da bo g. Živković pri tej priložnosti spregovoril nekaj uvodnih besed, in razumljivo je, da je vladala največja radovednost, kaj bo povedal.

Pričakovanja jugoslovenskih nacionalistov niso bila razočarana. V svojem novem predsedništvu in izvršnem odboru je stranka v resnici dobila vodstvo polno volje za krepko akcijo in navdahnjeno z ono notranjo harmonijo, ki izključuje medsebojne spore, kakršni so v preteklosti tolikokrat škodili stranki in silno zavirali njeno borbenost, s tem pa tudi njeno udarnost. Te pomankljivosti so komčno odstranjene in spletke, ki jih sedaj izmišljajo nasprotniki, da bi vendarle dokazali, če drugega ne, pa vsaj, da je Uzunović nezadovoljen, so samo dokaz, kako čvrsta je solidarnost v novem strankinem vodstvu. Velika avtoriteta novega strankinega predsednika pa daje vse garancije, da bo ta harmonija ostala ohranjena tudi v bodoče in da se bo vsaka spletkar, ki bi jo poskušal zanešati v vrste JNS od zunaj, že v svojem zametku zažušena. Nasprotniki JNS naj govore in pišejo, kar hočejo, toda iluzij, da bi črna, ki ga razliva, in besede, ki jih razsipajo, imele kakršenkoli uspeh, naj si ne delajo.

Z občutkom globokega zadovoljstva in iskrenega odobravanja je jugoslovenska javnost sprejela nastopni govor Petra Živkovića. S korajžno in iskrenostjo, lastno bivšemu vojaku, ki svoj novi položaj sprejema v polni zavesti velike odgovornosti, zato pa z energično odločnostjo, izpolnjevati do kraja prevzete nove dolžnosti, se je g. Živković dotaknil glavnih problemov današnje narodne in državne situacije. Razbil je spletke, da pomenja njegov prihod na vodstvo stranke nekaj fašističnega preokreta, in odkrito se je izjavil za načelo dosledne demokracije. Pri tem se je čvrsto onega demagoškega frazerstva, ki danes neko neodrejeno demokracijo proglašajo za zdravilni lek proti vsem političnim, gospodarskim in socialnim tegobam današnjega časa, kakor da je demokracija sama sebi cilj. Podčrtal je, da ima vsaka demokracija, ki ne pomenja nič drugega, kakor polno sodelovanje in sodelovanje naroda pri državnih poslih, služiti vrhovnim ciljem državi tega naroda, kar zopet znači najvišjim interesom naroda samega. V zvezi s tem je g. Živković upravičeno mogel reči, da imajo jugoslovenski nacionalisti najmanj razloga, se bati politične svobode. Ravno ker te svobode še ni, se dogaja, da je nacionalna misel izročena pritisku z mnogih strani. Ako bi narod mogel svobodno pokazati svojo voljo, bi se gotovo zopet pokazalo, da so vsi konstruktivni in trezni elementi sredi zablod današnjega časa vendarle v svoji duši in v dejanju pripravljeni na pravilnost jugoslovenske misli kot osnovne ideje našega narodnega obstoja.

Novi predsednik se ni ognil niti najdelikatnejšemu vprašanju naše sedanosti. Podčrtal je njegovo usodopolno važnost, izrazil pa je tudi svojo in cele stranke trdno voljo, da se mora rešiti hrvaško vprašanje na kar najbolj pravičen način. To ni samo fraza, kakor jo čujemo dostikrat od mnogih strani. To je širokogrudna pripravljenost, ki je odločena, da se odreče marsikateri teoriji, da doseže veliko stvarnost končne realne in formalne soglasnosti med državno, njeno idejo in njenim ciljem ter med tradicijami in interesi važnega dela našega naroda, ki mu nihče ne more odreči pravice do vseh onih posebnih obzirov in vpoštevanj, kateri mu gredo ne le kot enakopravnemu čimtelju in nositelju skupne državne moči, marveč tudi kot sestavnemu delu katerega gospodarsko, socialno in kulturno sodelovanje šele iz nas vseh ustvarja jugoslovensko skupnost. S posebnim poudarkom je predsednik g. Živković podčrtal načelo polne enakopravnosti kot osnove za reševanje našega notranjega nacionalnega problema. Naznačil je tudi vse široke možnosti s poudarkom, da nas pri reševanju vprašanja veže samo en obzir in da samo ene meje prekoračiti ne moremo, tiste namreč, ki vključuje bistvene pogoje naše nacionalne in državne eksistence. Razumljivo je, da so te besede g. Živkovića napravnile v hrvaški javnosti globok vtis in da se jim upravičeno pripisuje večja važnost, nego frazerškemu izumikanju raznih skupin, ki neprestano govorijo o hrvaškem vprašanju, če jih pa premešča za besedo, se pokaže, da mislijo na stara srbijanska okrožja.

Državni udar grške vlade

V noči od torka na sredo je vlada razpustila parlament, začasno ukinila ustavo in proglasila obsedno stanje — Svoje ukrepe utemeljuje s komunistično nevarnostjo

Beograd, 5. avgusta. p. Povsem nepričakovano se je v Grčiji spet pojavila diktatura. Vlada je snoči ukinila ustavo, razpustila parlament, proglasila diktaturo in obsedno stanje. Neposredni povod za te izjemne ukrepe je dal komunistični pokret, ki se skriva pod krinko sindikalnih organizacij. Sindikalne organizacije so namreč večeraj napovedale splošno delavsko stavko.

Uradno poročilo

Vse telefonske in brezžične zveze z Grčijo so prekinjene. Meja je zaprta in zato prihajajo iz Aten le sporadična poročila o razvoju dogodkov in o podrobnostih prevrata. Za enkrat je znano le uradno poročilo Atenske agencije, ki se glasi:

Ker je vlada po vsestranski preiskavi ugotovila, da je po vsej državi razporejeno resno organizirano komunistično gibanje, ki grozi povzročiti prelivanje krvi, je s popolnim odobravanjem Nj. Vel. kralja razglasila izredno stanje in nagli sod. Javnost je sprejela sklep vlade zelo ugodno. Po vsej državi vladata popoln red in mir. Poslanska zbornica je razpuščena. Dan novih volitev še ni določen.

Ozadje prevrata

Že nekaj dni se je v Atenah govorilo, da bo vsak trenutek izbruhnila generalna stavka delavcev, ki so jo z vso intenzivnostjo pripravljali delavski sindikati. Vlada generala Metaxasa, ki ni imela dovolj močne zaslombe v parlamentu, je bila spričo tega postavljena pred alternativo, da poda ostavko ali pa se posluži v borbi proti komunizmu ukrepov, ki pomenijo stvarno državni prevrat. Sindikalistični pokret je silno poostril svojo akcijo proti oblastem in sedanemu družabnemu redu v Grčiji, razpoloženje mas pa se je še razveljavilo, razpoloženje v španije, da se tam ljudska fronta uspešno bori proti reakciji.

Opozicijski krogi pa zatrjujejo, da tiči za komunistično nevarnostjo, ki jo vlada proglašajo za edini vzrok svojih ukrepov, še drug razlog, ki je bistven, to je, da je vlada prisiljena z diktaturo očuvati si svoj položaj. Vse zadnje dni se je govorilo v Atenah, da so nekateri člani vlade na njenih sejah že povsem odkrito zahtevali uvedbo diktature, češ da bo le na tak način mogoče normalizirati izredno napete razmere v Grčiji.

Odločilna avdienca

Včeraj popoldne je kralj Jurij II. sprejel predsednika vlada Metaxasa. Avdienca je trajala zelo dolgo. Ministrski predsednik je poročal vladarju o pripravah sindikalne zveze za generalno stavko in mu predlagal kot edini izhod iz kritične situacije, da se poslanska zbornica razpusti ter proglašita preki sod in diktatura. Ni znano ali bodo volitve novega parlamenta sploh razpisane.

Čeprav se je v opozicijskih krogih že delj časa govorilo o teh namerah vlade, vendar nihče glede na notranje politični položaj ni pričakoval, da bo vlada izdala te svoje ukrepe že tako kmalu. Včerašnji listi opozicijskega tabora so v svojih komentarjih o politični situaciji sicer napovedovali velike spremembe v Grčiji in namigavali na diktaturo sedanega predsednika vlada Metaxasa in njegovih političnih prijateljev, toda vlada je vse te vesti odločno demantirala.

Vloga delavskih sindikatov

Kar se tiče razlogov, ki so vlado pripravili do teh korakov, zatrjujejo dobro poučeni krogi, da je vlada v zadnjem

Iskren in odkrit je bil predsednik Živković tudi glede socialnega in moralnega problema našega naroda. Opozoril je na sklepe kongresa v tem oziru. Posebej je pa počrtal še pomen kmetskega vprašanja in nujnost organizirane borbe proti največjemu zlu, proti korupciji. Razsodba kasacijskega sodišča v nazički aferi je zopet enkrat pokazala, da paragrafi kazenskih določb ne nudijo dovoljne jamstva za uspehe v borbi proti korupciji. Treba bo iskati nove metode, ki bo spopolnila formalni kazenski postopek. V trenutku, ko se bo našo sredstvo, da se politični mandatariji naroda v primeru dokazane nepoštenosti pri izvrševanju svoje javne službe osebno in politično difamirajo in se jim onemogoči nadaljnje politično delo, bodo kazenski paragrafi dobili novo veljavo in korupciji v našem upravnem aparatu bo zvonila zadnja ura.

času s svojo politiko naletela na hude težave nele v parlamentu, nego v državi sploh. Usodno je bilo, da so bili v parlamentu komunisti jezicek med obema nasprotnima si skupinama. Oni so odločali o večini glasov. Delavski sindikati pa so se zadnje čase postavili odkrito proti Metaxasu. Stavka, ki so jo nameravali organizirati, bi bila sicer gospodarskega in socialnega značaja, vendar bi imela tudi močno politično ozadje. Vlada je smatrala, da bi s tem nastala huda nevarnost za sedanji družabni red v Grčiji in da so zato izjemni ukrepi nujno potrebni. Vsekakor so delavski sindikati nainevnarneji nasprotniki sedanjega režima, ker so najbolj organizirani.

Italijanske informacije

Rim, 5. avgusta. o. V Atenah vlada silno vzemirjenje, čeprav davi tega še ni bilo opaziti. Splošno se govori, da se komunisti niso pripravljali samo na generalno stavko, nego tudi na državni prevrat. General Metaxas je bil dejansko prisiljen proglasiti obsedno stanje in diktaturo. Vsa eksekutiva po vsej državi je v strogi pripravljenosti. Popoldne še ni bilo nikakih vesti o kakih incidentih ali neredih. Vlada je izdala vse varnostne odredbe, da se v kali zatre vsakršna demonstracija in prelivanje krvi. Okrog zgradb raznih ministrstev, magistrata, parlamenta, poštne centrale, Narodne banke in drugih poslopij krožijo močni vojaški oddelki. Vsa policija je na ulicah. Tudi od drugod poročajo o sličnih ukrepih. Najstrožje je obsedno stanje v Solunu, kjer je center komunističnega pokreta v Grčiji.

Vojska na strani vlade

Rim, 5. avgusta. g. Po vesti iz Aten so povečevalni armadni zborov v Solunu Atenah, Larisi in v Epiru brezjavno sporočili vladi, da sta vojska in narod z navdušenjem sprejela patriotsko gesto kralja in da stavljata vse svoje nade v nacionalno obnovo države in v nacionalno idejo ter se izjavljata popolnoma solidarna z vlado.

Prevratna noč v Atenah

Beograd, 5. avgusta. p. Danes popoldne je prispelo na zemunsko letališče potniško letalo iz Aten. Z njim so se pripeljali trije Nemci in neki grški odvetnik. Odvetnik je pravil novinarjem, da so se snoči širile po Atenah govorice o stavki in diktaturi ter da bo mesto danes gotovo zasedla vojska. Prišlo se je ponoči okrog polnoči, zelo diskretno. Spočetka se je le nekaj šepetalo, ničesar pa ni bilo mogoče opaziti. Šele okrog 1. ure so se pojavili na vseh ulicah oddelki vojske in policije. Ko se je ob 5. zjutraj peljal na letališče, je bilo že vse mesto pod zaščito bajonetov. Vojaštvo je zasedlo vse javne zgradbe, vse važnejše ceste, križišča in druge strateške točke.

Zaprta meja

Beograd, 5. avgusta. p. Razen onega, kar je objavila grška službena agencija, se doslej še nič ne ve o razvoju dogodkov v Grčiji. Vse grške telefonske centrale so prejele nalog, da nikomur ne dajo zveze z inozemstvom. Obmejne straže so bile telefonično obveščene, naj zapro mejo. Nič se ne ve, ali je prišlo danes v Atenah ali drugod do kakih neredov. Znano je le to, da je vlada izdala proglas, v katerem je utemeljila svoje ukrepe. V njem pravi, da je začel komunistični pokret v Grčiji resno ogražati sedanji družabni red in da je vlada bila zaradi tega prisiljena izdati izjemne ukrepe, ker je bilo le tako mogoče rešiti državo pred usodnimi potresi.

Nemški potniki so pripovedovali, da včeraj še niso ničesar opazili. Davi, ko so prišli v vestibul hotela, pa so videli da je oddelek vojaštva stražil hotel. Čim so stopili iz hotela, so jih vojaki legitimirali, prav tako kakor ostale goste, ki so noč prespali v hotelu. V ostalem vlada po njihovem mnenju v Atenah mir. Sicer pa je bilo prerano, da bi bilo mogoče govoriti o kakih neredih. Slišali niso ničesar. Na solunskem letališču pa niso našli nikogar. Nobenega delavca ni bilo pri startu letal.

V vseh teh vprašanjih JNS ne bo ostala samo pri besedi in samo pri splošnih načelih. Svojo živo sposobnost bo pokazala s konkretnimi predlogi in podrobno izdelanimi pogledi in bo ravno s tem mogla dokazati, da je iskrena jugoslovenska politika sposobna reševati najvažnejša vprašanja našega naroda. Naša javnost je z globokim zadoščenjem vzela na znanje besede novega voditelja JNS, s katerim je priprosto, a tembolj učinkovito zaključil svoj nagovor z obljubo, da bo na svojem novem mestu služil ideji nacionalne misli z isto požrtvovalnostjo in istim občutkom dolžnosti, kakor je poprej na drugem mestu skozi 36 aktivnih let vršil svojo službo. Takih ljudi potrebuje naš narod in v tej pošteni vdanosti veliki misli, dokazani ponovno na najboljši odgovorni mestih, leži tudi skrivnost ogromne avtoritete novega predsednika, a istočasno tudi garancija uspeha nove akcije JNS.

Solun, 5. avgusta. p. Danes popoldne so nastali v raznih grških mestih kakor v Atenah, Solunu in drugod hudi neredi. Prišlo je do krvavih spopadov med stavkujočim delavstvom in vojaštvom. Generalna stavka se je pričela že snoči in je popolnoma dosegla že višek. Da bi se omogočilo

Spopadi

Solun, 5. avgusta. p. Danes popoldne so nastali v raznih grških mestih kakor v Atenah, Solunu in drugod hudi neredi. Prišlo je do krvavih spopadov med stavkujočim delavstvom in vojaštvom. Generalna stavka se je pričela že snoči in je popolnoma dosegla že višek. Da bi se omogočilo

Mladi kralj spet med nami

Včeraj je Nj. Vel. kralj s kraljevičema Tomislavom in Andrejem preko Jadrana prispel na Bled — Velike manifestacije v Splitu

Ljubljana, 5. avgusta.

Danes ob 13.01 je prispel v Ljubljano dvorni vlak, s katerim je potoval Nj. Vel. kralj Peter II. na letni odmor na Bled. Nj. Vel. kralj se je peljal v spremstvu ministra dvora g. Colaka-Antiča. Na glavnem kolodvoru ni bilo uradnega pozdravnega sprejema, a poleg ostalega občinstva so bili prisotni tudi ban dr. Natlačen, direktor železniške direkcije dr. Futar in predstavnik policije. Po 7 minutah postanka je dvorni vlak nadaljeval svojo pot proti Bledu.

Bled, 5. avgusta.

Danes ob 15.30 je prispel na postajo Lesce-Bled dvorni vlak, s katerim je dopotoval Nj. Vel. kralj Peter II., da se, vidno okrepčan po letovanju v Dalmaciji osvžeš in v gorenski prirodi in preživi del počitnic v svoji letni rezidenci na Bledu. K spremstvu na postaji so prihiteli kraljeva namestnika knez Pavle in dr. Perović in predsednik vlada dr. Stojadinović, na peronu pa se je zbrala tudi velika množica občinstva z okolškimi župani na čelu in pa šolske mladine, ki je mlademu vladarju prirejela živahne ovacije. Te so pač najzgovorneje pričevale, s kako velikim veseljem sprejemamo Slovenci mladega vladarja v svojo sredo.

Na Jadranu

Split, 5. avgusta. AA. Včeraj ob 6.45 zjutraj je na Biševo pri otoku Visu prispel na vojni ladji »Hvar« Nj. Vel. kralj Peter II. s svojima bratoma Tomislavom in Andrejem. Na Biševo so si kralj in princesa ogledali znano modro jamo. Ob 9.45 je ladja »Hvar« zapustila Biševo in se mimo otoka Visa napotila proti Trogiru. Ob 15. je ladja prispela pred vas Seget pri Trogiru. Tu so se kralj, princesa in njihovo spremstvo vkrcali v dva motorna čolna in se napotili v Divulje, kjer je poveljstvo hidroplanov. Ko so kralj in princesa prišli s čolni k obali Trogirja, so jih prebivalci navdušeno pozdravili. V Divulje so prispeli čolni ob 15.10. Kralj in princesa so bili svečano

Francoske ugotovitve o italijanskih letalih

Poročilo uradne preiskovalne komisije — Na letalih so bili tudi vojaki — Ekspedicija na brzo roko

Oran, 5. avgusta. AA. Glede na prisilni pristank vojaških letal italijanskega potekla dne 30. julija t. l. na maroških tleh, je preiskava, ki jo vodijo francoske oblasti, odobrila doslej tele rezultate: Iz dokumentov, zaplenjenih na letalih, se je dognalo, da so bila letala te ekspedicije tipa »Savoia-Marchetti«. Do 20. julija so pripadala 55. 57. in 58. eskadrilji rednega italijanskega vojnega letalstva. Dve letali, ki so ju zaplenila francoska oblastva, sta imeli razno vojaško gradivo. Letala niso imela nacionalne značke in na zunaj nobenega znamenja, ne motrikulacije. Mesto, kjer se je nahajala narodna zastava, je bilo bele prepleksano. Posadko so tvorili ne samo civilisti, temveč tudi vojaki, ki so bili preoblečeni. To se je dognalo na podlagi uradnih dokumentov, najdenih pri ponesrečenih pilotih. Iz vsega se vidi, da so ekspedicija na brzo roko pripravili tudi organizatorji. Zato niso bili izdani zadostni varnostni ukrepi, ki zastražena zatajevanja identičnosti letal in pilotov. Po izjavah posadke je bila ekspedicija grupirana v Bologni in je od t. l. odletela 29. julija na letališče Elmas-Galigari na

čil reden dovoz življenjskih potrebščin, so oblasti že snoči militarizirale železnice.

Razpust parlamenta je izzval silno ogorčenje v opozicijskih krogih. Opozicijski listi danes ostro kritizirajo to odredbo in očitajo Metaxasu, da hoče uvesti diktaturo. V Atenah, Solunu in drugod krožijo po ulicah močni do zob oboroženi oddelki vojaštva. Policija nemudoma intervenira povsod, kjer se zbere le nekaj delavcev. Vojne ladje so zbrane v večjih pristaniščih in so pripravljene za takojšnjo intervencijo.

Med Grčijo in inozemstvom so še zmerom prekinjene vse telefonske in telegrafске zveze. Po vsej Grčiji se morajo lokali zapreti že ob 8. zvečer. Po tej uri nihče ne sme več na cesto.

Diplomati pri Metaxasu

Atene, 5. avgusta. AA. (Stefani) Ministrski predsednik Metaxas je opoldne sprejel diplomateke zaslopnike tujih držav in jih obvestil o položaju v zvezi z ukrepi vlada.

sprejeti in so si ogledali hangarje ter opazovali polete letal.

Medtem so v Splitu izvedeli za prihod Nj. Vel. kralja. Prebivalstvo je takoj okrasilo svoje hiše z državnimi zastavami. Državni uradi so takisto razobesili zastave. Ob 17. se je prebivalstvo pričelo zbirati v splitskem pristanišču. Od banke uprave do valobrana, kjer je stal dvorni vlak, so se zgnili gosti spalirji. Ogromno število zasebnih motornih in navadnih čolnov in jadrnic je šlo vojni ladji »Hvar« nasproti. Vse ladje in čolni so bili okrašeni s trobojkami in zastavami.

Ob 18.10 se je pojavil »Hvar« pri rtiču Sustipan, kjer so izstrelili 21 topovskih strelcov. Ob 18.15 je »Hvar« priplul v splitsko pristanišče z zastavo kraljevskega doma na drugem jamboru, za njim sta pa pluli dve torpedovki. Ko je prebivalstvo zagledalo ladjo, je začelo viharno in dolgo vzklizati Nj. Vel. kralju in kraljevskemu domu. Pri teh manifestacijah je bilo zbranih v splitskem pristanišču okoli 10.000 ljudi.

Ko se je ladja približala obrežju in pristala ob lukobranu, sta prišla nanjo ban primorske banovine dr. Jablanović in zastopnik poveljnika mesta podpolkovnik Josip Korpik. Ves ta čas pa so se nadaljevale viharne ovacije ogromne množice na obali in v čolnih. Ovacije so se nadaljevale, dokler niso kralj in princesa odšli v čakajoči jih dvorni vlak in jih je ta odpeljal.

Kraljica v Sarajevu

Sarajevo, 5. avgusta. o. Nj. Vel. kraljica Marija, ki je včeraj prispela v Ljuzje, je danes popoldne poseleta Sarajevo. V avtomobilu, ki ga je sama vodila, se je pejaljala po mestu. Ljudstvo jo je kmalu spoznalo in ji prirejalo pričrčne ovacije. Pred muzejem pravoslavne cerkvene občine jo je pričakoval škof Peter z duhovščino. Kraljica si je ogledala muzej in se zanimala zaletati za stare ikone in druge zanimivosti. Nato se je odpeljala dalje po mestu, se ustavila v par trgovinah in nakupila razne narodne vezenine, nakar je poseleta Begovo džamijo, kjer jo je navdušeno pozdravili zbrani muslimanski svet. Popoldne si je Nj. Vel. kraljica v spremstvu prometnega ministra dr. Spaha še enkrat ogledala muzej, nato pa se je odpeljala.

Sardiniji. Nato je ekspedicija krenila 30. julija ob petih zjutraj v smeri Melille. Trete letalo je izgubilo s posadko 40 milj severno od Orana isti dan in se je torej samoo dvema letalom posrečilo prispeti na določeni kraj. Letala, ki so pristala v francoskem Maroku, stražijo francoski vojaki. Nekaj ur po prisilnem pristanku je letelo neko špansko letalo nad italijanskim letalom, ki se je nahajalo na tleh francoskega Maroka, in vrglo vrečo z uniformami španskih legionarjev in z naslednjim sporočilom v italijanski: »Oblecite te uniforme in recite francoskim oblastvom, da pripadate španski tujski legiji iz Nedora. Gledali bomo, da vam hitro pošljemo bencin in potrebno strokovno osebje, da boste mogli nadaljevati polet. Glejte, da ne padete v zasedo!«

Predsednik turške republike na oddihu

Carigrad, 5. avgusta. AA. Predsednik republike Kemal Atatürk poide v ponedeljek na počitnice. Obiskal bo čermomske vilaje te.

Naši kraji in ljudje

Ob 80letnici gospe Marije Wessnerjeve

G. senator Ivan Hribar pripoveduje v knjigi »Moji spomini« (I. str. 283), da je bila med prvimi zadevami, ki se jih je lotil takoj po izvolitvi za župana ljubljanskega ustanovitve mestne višje dekliške šole, kateri je s svojo ustanovo položil temelj eden največjih slovenskih mecenov Josip Gorup. Spomladi je minilo 40 let, ko je bil g. Hribar izvoljen za župana, a že v jeseni dne 9. novembra istega leta se je odprl pod ravnateljstvom g. dr. Lovra Požarja prvi razred tega za narodno vzgojo slovenskega žensktva tako važnega zavoda. Razred je imel 27 gojenk in je imel svoje prostore v Cojzovi hiši na Bregu.

Ta šola pa bi gotovo ne bila imela toliko uspehov, ako bi ji srečna usoda ne bila dodelila takoj ob začetku prve učiteljice in nadzorovalne dame v osebi gospe prof. Marije Wessnerjeve, ki praznuje danes svoj osemdesetletni življenjski jubilej.

Naloga, ki jo je bila prevzela takratna učiteljica na šentjakobski šoli, ni bila lahka. Prevzeti je morala težko vzgojo več ali manj razvajenih meščanskih deklet, ki so se smatrala za nekaj »boljšeg«, saj so bile pač gojenke višje dekliške šole, prvega takega zavoda na slovenskih tleh. Toda pre-malo so dekleta poznala dobro gospo Wessnerjevo, če so si delo v šoli zamislile kaj lahko in površno. Njena naloga je bila poleg dela v šoli sami v prvi vrsti vzgojnega pomena in tega se je gospa Wessnerjeva popolnoma zavedala. Njena posebej skromna, njen brezkompromisni čut za izpolnjevanje dolžnosti, njen izredno čut za takt v odzvanju, a predvsem vzorna ljub- bezen do slovenskega naroda in najbolj vzgledno zasebno življenje v vsakem oziru — vse te lastnosti so kmalu vzbudile v mladih gojenkah spoštovanje do stroge, a ne-verjetno dobre nadzorovalne dame. In vse te svoje lepe lastnosti je skušala prenesti tudi na svoje gojenke, ki so jo vzljubile in se z vsem spoštovanjem skušale ravnati po njenih naukih. Marsikatero trmasto in raz-vajeno dekle je znala ukloniti in ji poka-zati, da je skromnost najlepša čednost mladega dekleta. Marsikatera odlična žena se je že večkrat izrazila, da se ima skromni gospe prof. Wessnerjevi zahvaliti, da je pozneje v svojem življenju vzgojevala svoja dekleta v njenem smislu.

Taka je bila gospa prof. Wessnerjeva kot dolgoletna učiteljica in nadzorovalna dama višje dekliške šole: skromna, stroga, a do-bra, dobra! Učiteljica, ki je živeła za svoj zavod z vso ljubeznijo.

Izven šole pa je delovala in še debuje v narodnih in dobroteljskih društvih, kolikor in kjer je mogla, a nikjer v ospredju, na vidnem mestu, marveč zopet skromno, a toliko bolj z — delom. Mnogo zaslug ima za ustanovitev internata »Mladice«, a za ubo-gje in onemogle skrbi še danes, saj je še vedno najmlajševa odhodnica »Jožefiščar«, doma za onemogle žene.

Pred dobrimi desetimi leti je šele stopila v zaslužni pokoj, visoko starost je dosegla, a če so sreča na ulici, si ne moreš misliti, da je to dama v tako visokih letih. Vso prožnost ji je dalo — delo.

Višja dekliška šola je prenehala l. 1911, njej je sledil mestni dekliški licej, ki ga tudi ni več, danes pa je v enem najlepših šolskih prostorov v Ljubljani naslednica obeh — mestna ženska realna gimnazija. Na vseh treh je poučevala današnja jubila-ntka. Ves učiteljski zbor, vse nekdanje učence in vsi njih starši gotovo s hvalož-

nostjo pozdravljajo gospo prof. Wessnerjevo ob njenem visokem življenjskem jubileju, želeč ji še mnogo lepih zadovoljnih in zdravih let.

Gospa Wessnerjeva je desetletja dajala emernice vzgoji ženske mladine v liceju in Mladiki. V vsakem pogledu je kar najgode-neje vplivala na bodočo slovenske inteli-gentke in gospodinjce. Z mirno zavestjo, da dela pošteno in plemenito, je vztrajala na svojem vodilnem in vplivnem mestu v časih, ko je klerikalna gonja besnela proti obema zavodoma in preko svojih glasil iz-livala nanja brozgo očitkov, kakor da je Mladika z licejem vred eno samo leglo ne-moralnosti. Vsi še pomnimo to gonjo, ki je bila ena najodvratnejših, kar smo jih Slo-venci v zadnjih 30 letih doživeli.

Ne bi omenjali tega, spoštovali bi tudi veliko skromnost ge. Wessnerjeve, ki —

zlasti še zaradi bolezni v svoji hiši — ne želi javne hvale in čestitja, ko ima vendar zadoščenje v storjenem delu in nam je za-radi tega sporočila željo, da njenega jubi-leja »ne obečamo na veliki zvon«. Morali pa smo křiti svojo obljubo ob presenetli-vem dejstvu, da je »Slovenec« naposled vendarle šel vase in je za 80letnico ge. Wessnerjeve objavil članek, v katerem da-je častiti gospej zadoščenje, ko jo prištev-a k ustanoviteljicam mestne višje dekliške šole in dekliškega liceja. »Teh dveh, za vzgo-jo slovenske ženske mladine tako važnih zavodov.« Hvala Bogu, v tem pogledu je prišlo zadoščenje gospej Wessnerjevi za krivične napade ob času njenega lepega ju-bileja, ko se sicer običajno dogaja, da daje »Slovenec« tabor zadoščenje ljudem, ki za življenja niso spadali v njegov najžejši krog, zasluženo zadoščenje in priznanje šele po smrti.

Kralja Edvarda spremlja vojni minister

Izmed angleških nov-narjev ve pričujoči orjak lord Castlerosse najbolj informiran o zadevah na angleškem dvoru. Še iz mlajših let pripada pri-jateljski družbi angleškega kralja Edvarda, ki je z duhovitim, satirično žaljivim pripadnikom častnikarskega stanu ve-dno rad igral golf in po-služal novice iz visoke angleške družbe. Lord Castlerosse vé vse. Nje-govega peresa se bojijo tudi najodličnejši angle-ški aristokrati, ki se mo-rajo marsikdaj ugrizniti v jezik, če njegovo peró izda kakšno majhno ne-vičnost iz angleškega družabnega življenja. Lord Castlerosse je go-tovo tudi edini angleški novinar, ki bi vedel kaj določnejšega povedati o nameravanim potovanju kralja Edvarda.

London, 5. avgusta.

V včerajšnjem poročilu smo navedli ime-na raznih odličnikov, ki bodo spremljali kralja Edvarda v Dalmacijo. Med njimi je tudi ime lorda Duff-Coopera. To ni nihče drugi kakor sedanjí angleški vojni mi-nister, edini iz Baldwinove vlade, ki bo prebil dopust v inozemstvu.

O kraljevi poti prenašajo londonski dne-vniki vedno še ugibanja. »Daily Telegraph« meni, da se bo kralj ukrcal na jahto v Splitu. Drugi listi, v katerih se očitno iz-raža želja sosedov z one strani Jadrana, vedó spet povedati, da bo stopil na ladjo v Trstu ali Benetkah. Po tej verziji bi kralj potoval iz Pariza z orient-ekspresom skozi južno Švico in Italijo v Trst. Navaja se tudi še možnost, da bo letel naravnost

na Malto, ali pa, da bo vso pot do Dalma-cije premeril z letalom. Same kombina-cije!... Za docela neosnovane pa se sma-trajo tudi raznih listov, da bo v primeru če bo kraljeva pot vodila skozi Italijo, prišlo do sestanka angleškega kralja z Mus-solinijem. Tudi še ni potrjena vest raznih angleških listov, da bo kralj Edvard obiskal kralja Petra II. in kraljico Marijo. Ponovno se zagotavlja, da je to zgolj za-seben izlet angleškega kralja, ki potuje v ožji prijateljski družbi zaradi oddiha in zato sploh ni določen točen spored. Tudi navodila, ki jih je dobil poveljnik »Nahlinac« kapitan Doyle, so samo začasna in se na-našajo na prvi del poti, dokler jahta ne prispe v določeno pristanišče v Sredozem-skem morju, kjer dobi nova navodila.

Knez-namestnik ogleduje stare umetnine

Ljubljana, 5. avgusta.

Ljubljana je danes v opoldanskih urah doživela visok obisk. Po Gospo- svetski cesti je pridrčal z Gorenjskega avtomobil, v katerem sta se pripeljala iz Bohinja Nj. Vis. knez namestnik Pavle in Nj. Vis. kneginja Olga, v njenem spremstvu pa je bil tudi knežev zasebni tajnik.

Avto se je ustavil na Sv. Petra cesti pred znano trgovino s starimi umetni-nami. Knez in kneginja sta stopila v trgovino »Tizian« in ves presenečen ju-je sprejel lastnik Rovšek, ki pa je sicer že vaju visokih obiskov iz Bohinja.

— Imate kaj novega? — je po pri-jaznem pozdravu pobaral knez-namest-

nik v krasno zveneči srbohrvaščini. Seveda je lastnik hitro postregel vi-sokemu gostu, ki je takoj po prvih ogledih pokazal, koliko ima smisla in prefinjenega okusa. Njegova vitka ele-gantna postava je z značilnimi kretnja-mi izdajala dobrega zbiratelja, ki na pogled vé oceniti prava, izbrana umet-nostna dela.

Zanimivo je opozovati, kako očituje posebno ljubezen umetninam gotovega umetnostnega razdobja. Najbolj je na-klonjen baroku in rokokuju.

— Želel bi videti bakroreze, se izrazi knez.

Ko mu lastnik predoči mapo, lista visoki gost po njej in brž mu ostane

oko na nekem njegovem predniku. Pr-ravno otipava staro litografijo svojega davnega prednika, ki ga nazorno opi-suje tiskana cirilica.

Kneginja Olga pozorno in z vidnim zanimanjem motri dela, ki jih ogleduje in izbira soprog. Vidno je njeno zado-voljstvo, ko knez pritrdi, da si bo

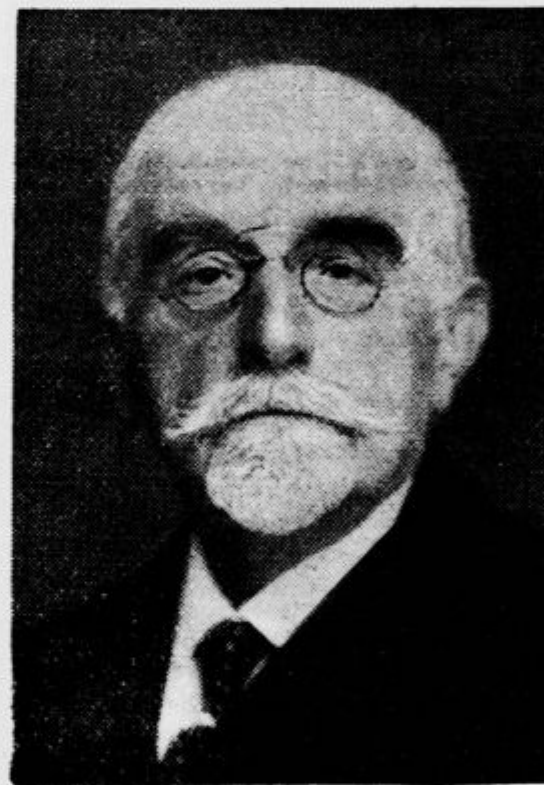
omenjeno litografijo nabavit. Plača gotovo vsoto — in umetnina bo krasila kakšno majhno sobano njegovega lepega dvorca v srcu Gorenjske.

Minute potekajo naglo, a visokemu gostu je čas kratko odmerjen. S kakšno zbirateljsko gotovostjo opazuje mogoč-nega renesančnega modreca, s kakšno fineso otipljejo konice njegovih prstov mehki brokat že davno umrlega sveče-nika! Ne ostane mu prikrita nobena pristna umetnina. Da, celo za vrati je opazil majhno izvrstno risbo velikega mojstra 18. stoletja. Odlični estet si jo hoče ogledati in božajoče otipati prav blizu. Naposled si natančno ogleda še neki lesteneč in lesen starinski okvir. V mehki srbohrvaščini, ki pa ima še nekaj angleškega prizvoka, se ljubka kneginja udeležuje razgovora, sleherni kretnji svojega soproga sledi in hoče izraziti svoje odobravanje.

Zunaj pred okni se zbira jo Ljubljan-čani. In Ljubljancanke, seveda. Še bi bilo treba to in ono pogledati. Toda... — Čas me grehiteva, — pravi knez-namestnik, — a se bom kmalu spet kaj vrnil...

Oče naše univerze

Danes mine pet let od smrti enega naših najzaslužnejših narodnih pionirjev, dr. Da-nila Majarona, odvetnika v Ljubljani, naj-uspešnejšega organizatorja društva »Prav-

nika« in dolgoletnega urednika njegovega glasila »Slovenski pravnik«. Po rodu je bil iz Borovnice (1859). Kmalu nato, ko je za-pustil dunajsko univerzo, se je lotil javne-ga dela, bil je član deželnege zbora in ob-činskega sveta ljubljanskega in ravno v tej njegovi dobi so dobile ljubljanske uli-ce proti vsem protestom nemškutarije slo-venska imena. Največja njegova zasluga

Tako bleščeče
sveže kakor prvi dan
po vsakem pranju

Vedno z
GAZELA
TERPENTINOVIM MILOM
GT. 12-33

Pere res belo!

Knez in kneginja se toplo poslovita. Obisk je trajal celih 20 minut.

Ostrog vozila se je v tem nabrala ve-lika množica. Vsi občudujejo prepro-sto, pa vendar elegantno sportno opravo obeh članov kraljevskega doma. Kneginja je oblečena v zelenkasto siv sportni jopič in v enako sportno krilo, glavo ji pokriva siva avtomobilska čepica. Knez pa je oblečen v zelenkast sportni raglan, ki je zapet do vratu, v rokah mu je palica, na glavi preprost klobuček, kakor na pričujoči sliki. Šer-fer in osebni tajnik hitita odpreti vo-zilo, ki se takoj nato premakne z me-sta in urbne pot nazaj na Gorenjsko, da bo knez-namestnik na Lescah sprejel Nj. Vel. kralja Petra II.

E. Justin, slikargrafik.

pa je obeležena a tem, da ga imenujemo očeta naše univerze. Silno se je trudil za njo. Od pričetka komisije (1919) do svoje obolelosti je deloval na univerzi kot pred-sednik izpraševalne komisije za pravno zgodovinske državne izpite. A da bi še na-dalje služil univerzi, je 1928. prevzel tudi predsestništvo društva za nabiranje univerzitetnega zaklada. Naš najvišji kulturni zavod se je dobro zavedal, koliko ljubezni in truda mu je posvetil dr. Danilo Majaron, zato mu je 1929. podelil častni doktorat tehničnih ved. Enako ga je kmalu nato od-likovala tudi praška univerza. Ob petletni-ci smrti se slovenska javnost hvaležno spominja zaslužnega moža.

Sarajevska senzacija

Sarajevo govori samo o največji sen-zaciji: lepa mlada muslimanka je te dni doživela nenavadno preobrazbo: 15-letna Almasa Popovičeva je začela nositi hlače in se mlaj imenuje Enver Popović. Njen oče Mustafa, železničar, je že ob njenem rojstvu imel skrbi, ali naj novorojenčka smatra za fantka ali za punčko. Izprva so ga křtili za Enverja, toda mati je otroka vendarle oblačila kot dekletce in ga sama imenovala za Almaso. Fantič dekliške po-dobe se je družil samo z dekleti in je do-vršil osnovno šolo. Ko pa je minilo lepih 15 let, se je Almasa vedno bolj čutila za Enverja. Oče jo je peljal k zdravnikom, ki so rekli, da je potrebna le majhna ope-racija, pa se bo iz dekletca iznehuril fant. Toda Almasi niti tega ni bilo treba. Šla je enostavno k frizerju, se dala ostriči, se preoblekla in stopila na ulico kot srč-kan fantič v modri obleki in sioji srajci. Zdal promeniira mladi Enver vsak da po sarajevskih ulicah in ne moreš se mu bolj zametiti, kakor če ga pokličeš za Almaso.

Nove znamke dobimo

Med drugimi bo upodobljen tudi knez-namestnik Pavle

Pred nekaj dnevi so bile povišane poštne pristojbine za pisma in dopisnice v ino-zemstvo. V ta namen je naša poštna upra-va izdala novo znamko po 2 dinarja v kar-minasto rdeči barvi, to se pravi v isti bar-vi, kakor jo je prej imela znamka po 1.75 Din, ki se je uporabljala za dopisnice v inozemstvo. Znamka po 4 dinarje, ki je bila doslej olivno zelena, je izšla zdaj v novi modri barvi, ki jo je imela prej znam-ka po 3.50 Din. Olivne znamke po 4 dinar-je, ki so se prav malo rabile, utegnejo po-stati precejšnja redkost in je priporočljivo, da si jih filatelisti nabavijo, dokler se še morejo dobiti.

Letos bo pedeset let, kar je bil ustanov-ljen v Srbiji Rdeči križ. Za proslavo tega jubileja bomo letos dobili namestu doseda-njih znak Rdečega križa, ki so se upo-rabljale že tri leta ob njegovem tednu, po-sebno znamko s sliko dr. Vladana Gjorgje-viča, državnika književnika in ustanovite-lja srbskega Rdečega križa. Znamk bo iz-šlo 300.000 in se bodo prodajale po 50 par v korist blagajne Rdečega križa. Slika bo izdelana v knjigotisku po neki fotografiji.

V istem času bosta izšli tudi dve posebni znamki s sliko Vj. Vis. kneza namest-nika Pavla, ki je že več let predsednik te naše najvišje humanitarne organizacije. Znamki se bosta glasili na 50 par in 1.50 Din., prodajali pa se bosta še z dodatkom po 50 par. Pribitek bo šel v korist državne blagajne. Kdo bo znakom napravil, nam ni znano, prav tako tudi še ne vemo naklade. Izvedelo se je le, da bo izdelana po foto-grafiji in tiskana v knjigotisku. Za časa

tedna Rdečega križa, ki bo prihodnji me-sec, bodo morale biti vse poštne pošiljke razen tiskovin frankirane z eno izmed teh dobroteljskih znamk.

Za proslavo dvajsetletnice jugoslovanke divizije v Dobruži bo izdelal akademski slikar g. Filaković, ki se nam je že lani predstavil z nuspelnimi znamkami za zimsko pomoč, posebno serijo spominskih znamk. Radovedni smo, karkāne bodo te znamke. Dvomimo, da bodo po izvedbi in tisku dosegale česke legionarske znamke, ki so izšle takoj po prevratu in pred nekaj leti.

Pred kratkim so sežgali ostanek lanskih znamk za zimsko pomoč, ki so se zelo sla-bo prodajale, saj jih je ostalo nad polovico. Ker ni bilo velikega zanimanja zanje in jih ne bo več mogoče dobiti, se jim je že zdaj dvignila trgovska cena na 15 dinar-jev. Nominala je 7.50 dinarja. Zlasti težko se dobe na pisnih originalno rabljene znamke.

Kakor kaže, so se začeli pri naši poštni upravi le nekoliko bolj zanimati za izde-lovanje lepših znamk, čemur je najbrž vzrok prav fiasko z lanskimi znamkami za zimsko pomoč in še nekaterimi drugimi. Kakor poročajo iz Beograda, si bodo v kratkem nabavili tam posebne stroje za iz-de-lovanje znamk v bakrotisku in jeklore-zu, po drugih vesteh, pa so stroji že v Beogradu, in jih bodo začeli uporabljati ta-koj ko bo postavljena naša nova markar-nica. Upamo, da je to tudi nekoliko zasu-ga pogostemu pisanju o naših slabo izde-lanih znamkah v našem listu, — ker nam-

reč druge tako odločnih besed nismo bra-li. Baje bodo s temi stroji tiskane že le-tošnje znamke za zimsko pomoč, ki bodo izšle v oktobru. Seveda je vprašanje, ali ima Beograd tudi strokovnjake, ki se na te stroje razumejo, ker bi bil drugače ves trud zaman. Zamenjale se bodo v kratkem tudi naše znamke za zračno pošto, ki so le preveč primitivno izdelane v primeri z letalskimi znamkami naših sosednih držav, zlasti Avstrije.

Kakor smo zvedeli, je zaprosil tudi klub »Planica«, da bi poštno ministřtstvo izdalo

Napredek letovišcarstva v Beli Krajini Prizadevanje Metlike, da privabi in zadovolji goste

Ljubljana, 5. avgusta

Ko je bilo pred tremi leti na pobudo ljubljanskega društva »Bela Krajina« usta-novljeno v Metliki prvo Tujsko-prometno društvo v krajih onstran Gorjancev, so domačini zmajevali z glavami in dvomili o potrebi take organizacije. Ze leto po-zeje je kmalnaj ustanovljeno društvo pri-čelo ob Kolpi graditi kopalnice in ga je kmalu tudi otvorilo. Sprva je bilo bolj skromnega obsega, a so bili načrti izdelani tako, da kasneje dozidave in adaptacije ne kvarijo celote, marveč jo celo izpopol-njujejo. Potrebo novega kopalnice je do-kazal velik obisk kopalcev, ki od jutra do poznega mraka iščejo pred vročino zavet-ja v Kolpinih valovih. Kaj kmalu so se v Metliki pojavili tudi prvi tujci, ki so odhajali enako zadovoljni z lepoto belo-kranjskih krajev, kakor z gostoljubnostjo in postrežbo v gostinskih obratih. V stati-stikah tujskega prometa Slovenije je tako dotlej vedno pozabljena in zapuščena Me-tlika pričela igrati precej vidno vlogo. Po statistiki ljubljanske Zveze za tujski pro-

met je lani obiskalo Metliko nad 1.700 gos-tov s približno 10.000 nočninami.

Metliško Tujsko prometno društvo, ohrabreno s prvimi res lepimi uspehi, je svojo nalogo izpolnjevalo vedno z največ-jo požrtvovalnostjo in razumevanjem. Na

Novo kopalnice

kopalnicu ob Kolpi je uredilo telovadni prostor, a tudi sicer vse ostalo prilagodil-o zahtevam sodobnega tujskega prometa. Tudi v samem mestu so uspehi društve-nega dela že marsikje vidni, a meščani, ki so že doslej za Tujsko prometno društvo pokazali precej razumevanja, bi ga mora-ki v korist celega mesta podpirati še z večjo vneto. Te dni se bo vršil društve-ni redni letni občni zbor, ki bi se za Me-tličani morali udeležiti v čim večjem šte-vilu in tako požrtvovalnim članom uprave dati za njihove napore vsaj skromno pri-znanje.

Javna iniciativa je v Metliki vzbudila tudi med zasebniki zanimanje za povzdi-go tujskega prometa in s tem vrednosti samega mesta. V bližnji Križevski vasi, kjer bo v soboto svečana otvoritev nove-ga gasniškega doma, je podjetni posestnik in minar Anton Lovšin zgradil ob Kolpi naravnost vzorno kopalnice s kabinami z dobro in ceneno hrano, a stanovanje s ce-lodnevno oskrbo bo veljalo dnevno 28 Din, dočim se v sami Metliki lahko dobi že od 20 Din dalje. Ker Kolpa poleži do-seže toploto 32° C in velja kot zdravilna voda, a Metlika je bila z nedavnim odlo-kom trgovskega ministra proglašena za klimatično mesto, lahko pričakujemo, da se bo tujski promet v Metliki poslej še bolj dvignil, še zlasti zato, ker ima Metli-ka danes električno in vodovod z odlično pitno vodo.

V okolici Metlike je nebroj lepih izpre-hajališč, ribovov in Kolpi je prost, v bližini je dosti smrekovih in bukovih gozdov, ki obhajajo vroče podnebje, a Kolpa nudi možnost za čolanjenje in plavalne tekme. Vse te prednosti poleg bogastva prirodne lepote in raznih zgodovinskih in folklor-ni-stičnih zanimivosti ustvarjajo iz Metlike kraj, ki se kot tujsko prometno lahko raz-vijajo v veliki meri in tako nudijo domo-činom vsaj enako skromnega dohodka, ki ga je Bela Krajina več ko potrebna.

Iz arene pod Pireneji

Ne gre za Madrid, ampak tudi za pot v Afriko

„Pod nobenimi pogoji se ne sme v Evropi razviti križarski pohod idej, ki bi neizogibno vodil do vojne“

Francoski vnarni minister Delbos

(Najnovejša vesti glej med brzojavkami)

Jose Giral, predsednik španske vlade

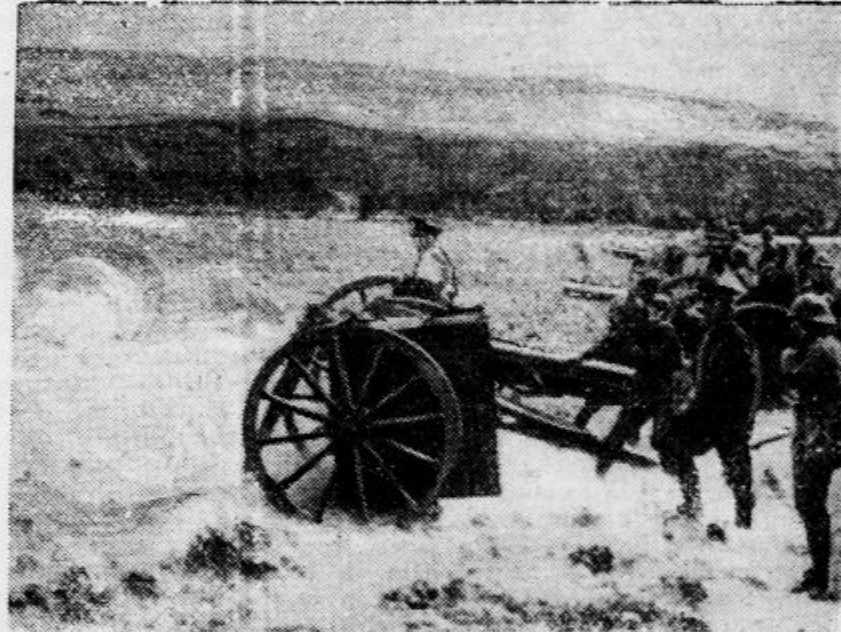
Azana, predsednik španske republike

Alvaro de Albornoz, (na levi) novi španski poslanik v Parizu

Od zgoraj navzdol (in od leve proti desni): Vladne čete na pogorju Guadarrame — Načelnik štaba in oficirji vladnih čet, ki operirajo pred Madridom — Vladna baterija na Guadarrami — Aretacija sumljivega človeka v Madridu — Španski begunci pred Gibraltarjem — Na eksponirani postojanki v Navacerradi pred Madridom

Noče vedeti, da je star...

pa je poklonil svetu novo odrsko delo — namreč Bernard Shaw

Kakor poročajo londonski listi, je Bernard Shaw prebil svoj 80. rojstni dan povsem na svoj način. Ko so številni časnikarji došli v njegov hotel v Malvernu, kjer se je vršila v njegovi navzočnosti svečana predstava »Svete Ivane«, jih je Shaw ljuto nahlulil: »Nikar se ne drznete, da bi me spomnili na to, koliko sem star. To je stvar, ki briga le mene.«

Navzlic temu ni odklonil darov, ki so mu jih ljudje prinašali. Toda v tem pogledu jim je postavil poseben predpis: zahteval je kategorično, da ne sme biti nobeno darilo

dražje nego 3 pence. Prijatelji so se mu za ta predpis masčevali na ta način, da so mu darovali le stvari, ki jih sam ne bo mogel nikoli uporabljati na pr. britvice s posvetilom, naj bi si z njimi odrezal konce svoje lepe brade, cele kupe slabih razglednic itd. On sam se je pokazal bolj velikodušnega. Med drugim je poklonil 100 funtov za blagajno revnih igralcev. Svetu je pa poklonil ob tej priliki prav poseben dar, novo odrsko delo z naslovom »Zeneva«, v katerem šiba z brezobzirnim sarkazmom »globine« visoke politike.

K dogodkom na Grškem

Metaxas, predsednik grške vlade (Glej poročilo na prvi strani)

Učeri prestolonaslednik

Petletni belgijski prestolonaslednik Bau-douin se je vrnil pred kratkim iz Holandske, kjer se je mudil šest tednov, da bi se učil izgovorjave holandsčine.

Od mladega princa zahtevajo, kar se tiče jezikov, mnogo. V kraljevi družini je francoščina občevalni jezik, a samo ob sebi umevno, da se mora princ kot bodoči belgijski kralj učiti tudi flamsčine. Holandsčina je važna zavoljo tesnih kulturnih in gospodarskih stikov med obema deželama, nemško mora znati že zato, ker govore ta jezik v obeh belgijskih provincah Eupen in Malmady.

Njegov oče, ki se je učil na Angleškem, pazi na to, da bo bodoči kralj tudi jezik Albiona obvladal popolnoma, a zavoljo svoje pokojne matere, ki je bila Švedinja, se mora princ učiti tudi švedščine.

Bencin brez duha

V Ameriki so izumili bencin, ki nima nobenega duha, izumili pa so ga baje nalašč za to, da bi se tudi ženske, ki tega duha ne prenesejo, lahko spoprijateljile s krmarjenjem in oskrbovanjem avtomobilov. V ostalem poročajo ameriški listi, da so od izuma avtomobilov pa do danes zgradili že 11.000 različnih tipov teh vozil, danes pa je na trgu kakih 200 modelov.

Palaca za tri mačke

Pred nekoliko dnevi je umrl v Londonu sir Henry Wellcome, milijonar, kemik in lekarnar, lastnik velikih kemičnih tovarn. Mož je bil velik čudak. V Regents Parku je imel veliko palačo, v kateri je bil vsak kos oprave posebej zavit v rjav zavijalni papir.

Deset let je bila ta palača z veliko plesno dvorano in preobilico sob zapuščena, kajti milijonar sam je stanoval v hotelu. Palačo je imel samo zato, da so mu tja lahko naslavljali pisma, in pa za svoje — tri mačke. Vsako nedeljo zjutraj je starec obiskal to palačo in te mačke. Vsak kos oprave, ki je bil zavit v zapečaten papir, je nosil etiketo z natančnim opisom predmeta in z navedbo, kje naj stoji.

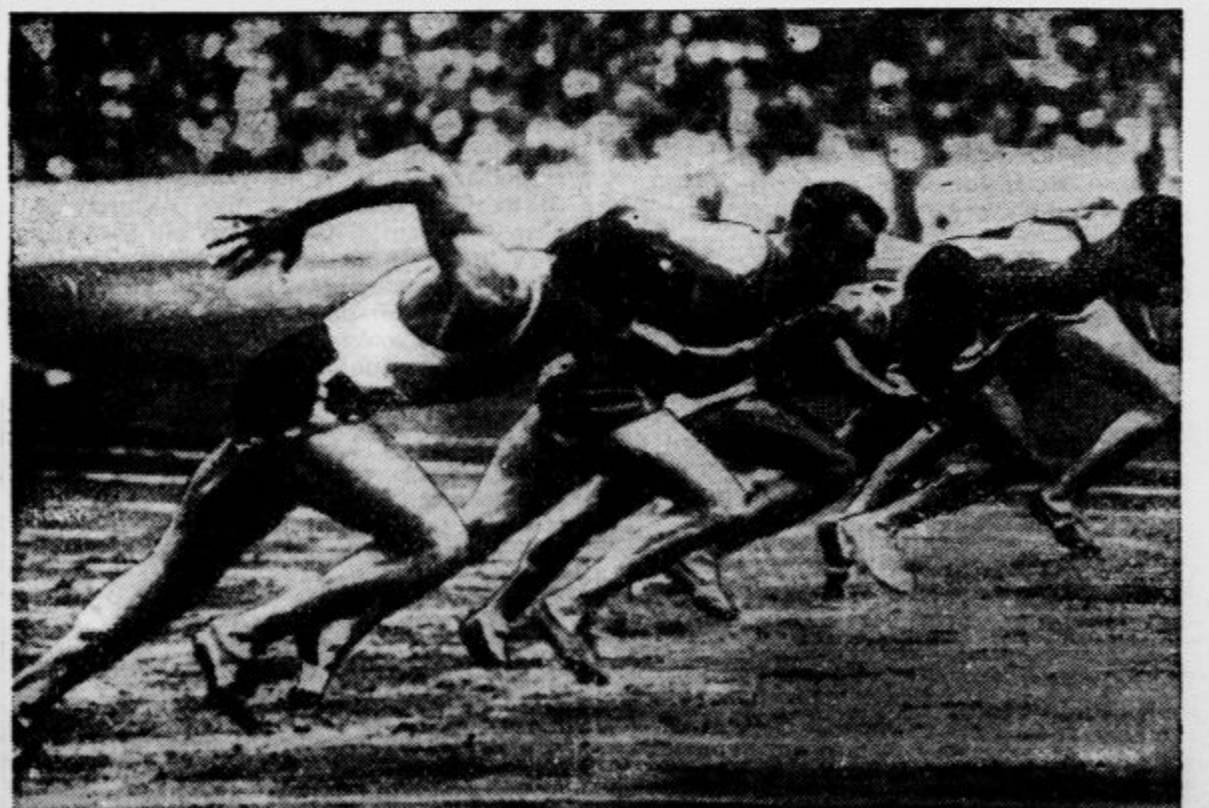

VSAKEMU NI MOGOČE ITI V KOPALIŠČE V ENDA
 MORE VSAK ZRTVOVATI DIN 100.— (20 DO 25 VELIKIH STE. KLENIC) TER MESEČ DNI PL. TI MESTO DRUGE VODE NAŠO ZNAMENITO
RADENSKO Z RDEČIMI SRCI!

Z berlinske olimpiade

Živahno pozdravljena od sto tisoč gledalcev stopa francoska sportna delegacija v olimpijski stadion

Start v odločilnem teku na 100 m, pri katerem je znameniti črncé Owens s 14,3 izenačil svetovni rekord

Radijska patrolja - Roman o slikah.

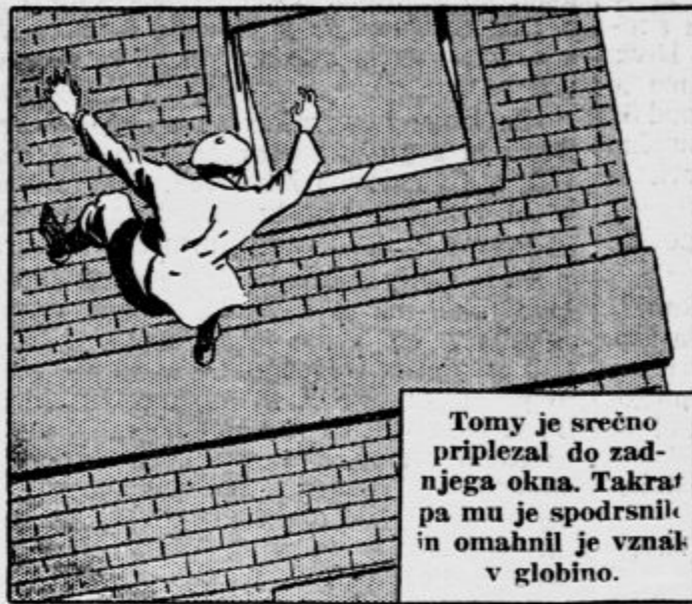
48.

Copyright »Pantheon« & »Jutra«.

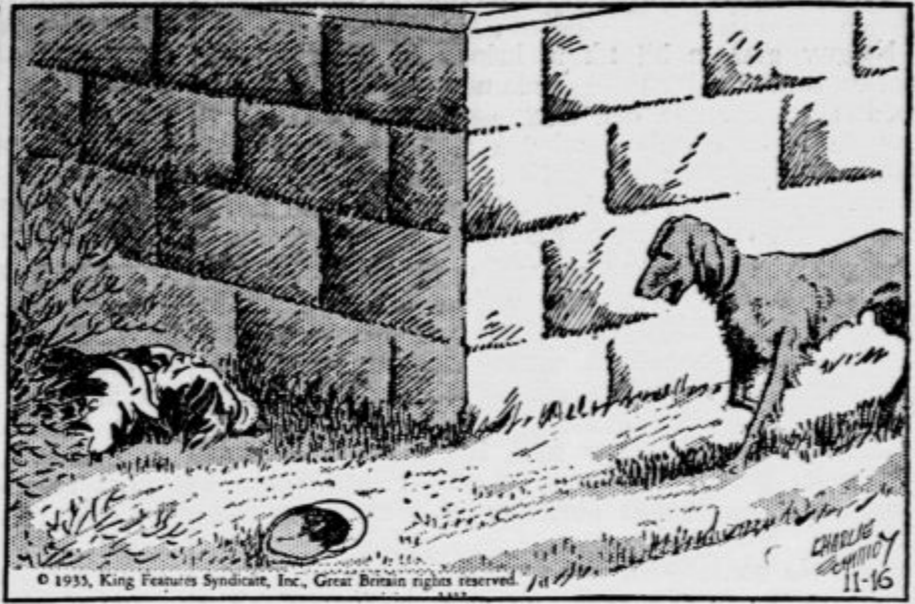
Tom je srečno priplezal do zadnjega okna. Ko se je plazil po fasadi visoke hiše, je postajal doma njegov ljubljenec, pes Hektor, vse bolj vznemirjen. Končno ni mogel Hektor več vzdržati.

Hektor je tekel za sledom svojega gospodarja.

Tom je srečno priplezal do zadnjega okna. Takrat pa mu je spodrsnil in omahnil je vznak v globino.

© 1935, King Features Syndicate, Inc., Great Britain rights reserved.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo ori, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« Din 3.— v znamkah odgovor, priložite

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obnemem z naročilom, ali pa po poštini položnici na čekovni račun, Ljubljana števil. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Kam pa, kam?

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Posetite kavarno

»Leon«
Vsak večer koncert damske godbe. Dobra pijača in izborna domača kuhinja.
1773-1

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Slaščičarskega pomočnika

mladega zanesljivega, samostojnega delavca takoj sprejemam. Dopise z navedbo plače je poslati na Sidorija Penko, slaščičarna, Murska Sobota.
17830-1

Mlada kontoristinja

zmožna nemškega jezika dobi službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Kontoristinja«
17836-1

Natakarico

pridno in pošteno, ki bi pomagala tudi pri hišnih delih, sprejme. Plača mesečna. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Savinjska dolina«
17839-1

Frizerko

prevrstno moč sprejemam takoj. Naslov v vseh posl. Jutra.
17737-1

Postrežnico

sprejemam takoj. Naslov v vseh posl. Jutra.
17735-1

Mlado deklico

bole prosto, revno brez staršev, ki ima veselje do šivanja, takoj sprejemam. Lahko za stalno, biti mora prišla in poštena. Mariča Sekliš silvilja, Pod Trnovo 2/III.
17841-1

Dekle

ali mlajša žena, ki bi hotela prevzeti službo pri enem članu v hiši za pospevljanje in opravljanje manjšega dela, pogojno mora biti zdrava, čista in neostarela, naj se javi z natančnejšimi podatki o sebi, po možnosti s fotografijo na naslov: Dušan Milčević XI, Ulica ul. br. 44, Beograd. V primeru sporazuma bosta potne stroške nadoknadil.
17849-1

Plačilnega natakarja

treznega, poštenega ščem za nočni lokal, ter učenca (pikoli), za 20./VIII. 36. Ponudbe na kavarno »Stritar« Ljubljana.
17850-1

G. Th. Rotman:

Miha Klapouh in njegovi prijatelji

V trenutku, ko je odprl kuhinjska vrata, mu je priletela vsebina lonca, ki je bila namenjena Tomu in njegovima prijateljema, naravnost v obraz! Kuhar je bil previsoko pomeril! Pisana brozga, pomešana z lepljivo jajčno omako, se mu je ulila po nosu na tla...

104

104

104

104

104

104

104

104

104

104

104

104

104

104

104

104

104

104

104

104

104

104

104

104

104

104

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; larek 3 Din za dajanje naslova 5 Din najmanjši znesek 12 Din

Trgovski pomočnik

manufakturni, — vojašine prost, išče stalno mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mlajši«.
17609-2

Mlad manufakturni

s 5 letno prakso, verziran mode in konfekcije, agilno prodajalec, dober aranžer stanujoč v Ljubljani želi premeniti mesto po dogovoru. Dopise prosil na ogl. odd. Jutra pod »Skromni zahtevki 600«.
17820-2

Brivci pozor!

Obrotnik prvovrstna moč išče mesta poslovalnice ali družabnika. Dam v porobu vso brivsko opravilo. Fr. Briski, Zagreb, Baštinjana ul. 30.
17827-2

Natakar

mlad, inteligent, želi premeniti službo. Naslov v vseh posl. Jutra.
17836-2

Natakarica

priljetne znanosti z znanjem nemške, vsestransko izobrazena, išče službo za takoj ali pozneje. Cenj. ponudbe na ogl. Jutra v Mariboru pod »Nokaj kavcije«.
17835-2

Šiviljska pomočnica

z dobrim spretnostjo želi nemškega kjerkoš. J. Zertek, Rogatec, Straža.
17852-2

Potniki

Agenti

veščega za razprodajo vina iščem. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dober zaslužek«.
17836-5

Datenci (ke)

Učenca

za trgovino mesnega blaga z vsjo oskrbo v hiši s primerno šolsko prebravo brazbo takoj sprejemam v trgovino. F. Lamprecht, Ruše.
17854-4

Pouk

Inštruiram

francoščino, latinščino nemščino. Din 8.— od ure. Naslov v vseh posl. Jutra.
17730-4

Prodaj

Beseda 1 Din, larek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Otroško stajico

močno, belo, zložljivo, prodam. Dalmatinova 5/III, desno.
17834-6

Voziček

globok, modern poceni prodam. Rož. dol. c. X. 25/1.
17740-6

2 lončeni peči

dobro ohranjeni, prodam. Zibertova ul. 3/1.
17740-6

Avto, moto

Tovorni avto

ki nosi z lahkoto 3 1/2 tone, ugodno prodam. Polovica takoj v gotovini, ostalo v blagu in na obroke. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ugodna prilika«.
17739-10

Motorno kolo

angleške znamke 500 ccm OHV v odličnem stanju poceni prodam. Bonac, Aleksandrova 9/III.
17824-10

Mali avto

kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mali«.
17847-10

Kolesa

Kolesa

ponikljana in pokromana, najboljših tehniških znamk, neodlojal po neverjetno nizkih cenah samo v NOVI TRGOVINI, Tyrševa 36.
17731-11

Pridelki

Slive in hruške

za žganje, vagonsko količine, poceni in točno dobavljiva. Saper, Franjo Hrančič. Zahtevajte ponudbe.
17831-33

Živali

Svilenega pinča

prilike, mladega, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pinček«.
17845-27

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Kornval kotol

z 12 atm. ali lokomobil do 40 Ps. kupim. Jos. Kirbiš, Celje.
17817-7

Stare obleke

moške, ženske, perilo, kupujem. Pridem pogledat na dom. Pišite na Mar. Andrič, Galusovo nabrežje 27.
17843-7

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah CEENE - juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Hranilne vloge

vrednostne papirje kupim in prodaja najbolje

Al. Planinšek

ag. bančnih kredit. poslov. Ljubljana, Beethovnova ul. števil. 147.
17856-16

Komisionarno

trgovsko podjetje v Zagrebu, izvršno išče, pošlje mnogo s Slovenijo, rentabilno in lukrativno, specialne vrste strogo solidno, išče seriozno komisionarja ali kompanjona perfektnega v slovenski trgovski korespondenci. Prvo vrste zaposlenje gospoda ali dame sigurna eksistenca. Potrebno 60.000 dinarjev gotovine. Informacije daje iz uslug: Poslovnica Pavlečkovič, Zagreb, Hlica 144.
17838-06

Hranilne vloge

vseh hranilnic in posojilnic vnovčujem po najvišji ceni in proti takojšnji gotovini.

Rudolf Zore

Ljubljana, Gledališka 12. Telefon 38-10. — Priložite znamke.
203-16

Gospod

z 4.000 Din mesečnih dohodkov, išče 40 do 60 let staro žensko z večjim kapitalom kot družabnico. Dopise na področje v Mariboru pod »Tudi ženitve«.
17299-16

Iščem osebo

ki bi pooodila mladi obrtniki Din 100.— za dobo 2 mesece proti garanciji in primernim obrestim. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nujno«.
17736-16

Kompanjona

z denarjem, za prav dobro podjetje v Ljubljani, ki bi sodeloval kot potnik, — sprejemam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »35«.
17705-16

Hranilne vloge

Kmetijske posojilnice, ljudske in mestne Ljubljanske takoj kupim in izplačam za svoje klijente. Al. Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ul. 147.
17861-16

2-3000 Din

iščem. Pogojni: obresti do 3%, vračilo decembra, 5 kratno amstru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Regulacija«.
17852-16

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Gostilno

z 60 tujskimi sobami, dvoriščem z lopo in 4 gostilniškimi lokali oddam v letoviskem kraju v mestu na Gorenjskem. Naslov v vseh posl. Jutra.
17706-17

Lokali

Trgovino

dobro vpeljano v prometnem industrijskem kraju z ali brez založbe prevzamem. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Sigurni denar«.
17809-19

Gostilno

dobrodošlo z vrtno in prostom za balinanje v neposredni bližini centra na zelo prometnem kraju oddam takoj ali pozneje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Izrujen gostilničar«.
17738-19

Posest

Veliko zemljišče travnik prodam. Cena nizka, oddaljen kakih 200 m od glavne ceste v Ljubljani, uporaben za razno. Sprejme se tudi knjižice. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.
17817-30

Hišo z gostilno

lokalom, pripravljen za vsako obrt, prodam. Kupim majhno hišo. Naslov v vseh posl. Jutra.
17834-30

Hotel

na otoku Krku, skoro nov, 50 sob kompletno urejenih, ves inventar nov in kompleten, perilo, porcelan srebrno, terasa, plaža, čoln, v polnem obratu se iz prostre roke prodaj. Vprašati: Fr. Hočevar, Zagreb, Raždišna ul. 13.
17810-30

Parcelo

ali hišo kupim ali prevzamem hipoteko v znesku Din 200.000.— za knjižico Kmetijske posojilnice. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Všed odpuščanje«.
17821-20

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Dvosob. stanovanje

lepo s pritlikinami oddam za september. Langusova ul. 5. Mirje.
17814-21

Stanovanje

eno in dvosobno v prvem nadstropju nove hiše, lepo, sončno, zračno poceni oddam. Pojasnilec: Šušta, Kolodvorska 6. (dvorišče) 3-4 ure.
17816-21

Lepo stanovanje

z 2 parkiranimi sobama, kuhinjo z velikim balkonom ter pritlikinami oddam 1. septembra. Naslov v vseh posl. Jutra.
17832-21

Trisob. stanovanje

komfortno, oddam za november na Blewiesovi cesti 9./I. nadstropje.
17848-21

Trisob. stanovanje

s kopalnico, sobo za služkinjo in vseni pritlikinami oddam v centru mesta 1. oktobra. Naslov v vseh posl. Jutra.
17842-21

Enosob. stanovanje

s predsobo, kuhinjo, shrambo, straniščem ter souporabo pralnice, oddam s 1. septembrom pri Sv. Kristofu, Pletersnikova ul. št. 64 a. Ogled od 14. do 16.
17836-21

Postal turist sem spet saj uporabljam

»Sanoped«

»Sanoped« dobite povsod

Razglas o licitaciji.

Mestno poglavarstvo mariborsko razpisuje za popravilo carinskih skladišč ob Einspielerjevi ulici v Mariboru

I. JAVNO PISMENO PONUDBENO LICITACIJO

v skrajšanem roku 15 dni

NA DAN 26. AVUGUSTA 1936, OB 11. URI

v sobi št. 3 mestnega gradbenega urada v Mariboru. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravnih stroškov dobivajo med uradnimi urami istotam, št. 3.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na svoto uradnega proračuna, ki znaša

DIN 128.287.40.

Ponudbe je kolekovati po § 9 zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o taksah z dne 25. III. 1932, Službene Novine br. 70/XXIX z dne 26. III. 1932.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih Novinah« in na razglasni deski mestnega poglavarstva mariborskega.

Mestno poglavarstvo mariborsko.

Za ustreljeno srnjad

preko 12 kg težko plača DIN 9.— postavno Čakovec, pod znanimi pogoji

TVRDKA E. VAJDA, Čakovec

Obračun sledi takoj po prejemu.

KSILOLITNI TLAK

za trgovske lokale, šole, bolnice itd., za kuhinje, kopalnice je edino primeren. Že pred 35 leti se je uveljavil. Izvršuje ga

„MATERIAL“ LJUBLJANA,

Tyrševa 36, tel. 27-16

Trisob. stanovanje

lepo, sončno, komfortno oddam 1. novembra, Lovstikova 25. ogled 10-11 in 4-5.
17851-31

„POSEST“